

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI THỊ THỦY

CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG NGHIỆP
THEO HƯỚNG HỢP LÝ TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN TAM DƯƠNG, TỈNH VĨNH PHÚC

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI THỊ THỦY

**CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG NGHIỆP
THEO HƯỚNG HỢP LÝ TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN TAM DƯƠNG, TỈNH VĨNH PHÚC**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Trần Quang Minh

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, đây là công trình nghiên cứu khoa học của riêng tôi và không trùng lặp với bất kỳ công trình nghiên cứu khoa học của tác giả khác. Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi khẳng định rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm trước Nhà nước, Bộ, ngành chủ quản, cơ sở đào tạo và Hội đồng đánh giá khoa học của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên về công trình và kết quả nghiên cứu của mình.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Tác giả luận văn

Bùi Thị Thủy

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu và hoàn thành luận văn với đề tài “*Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp theo hướng hợp lý trên địa bàn huyện Tam Dương, tỉnh Vĩnh Phúc*” tôi đã nhận được sự quan tâm, giúp đỡ của nhiều tập thể và cá nhân trong và ngoài trường.

Trước hết, tôi xin bày tỏ sự cảm ơn đối với Ban Giám hiệu nhà trường, Phòng QLĐT Sau đại học và các thầy, cô giáo Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành chương trình học tập và nghiên cứu.

Có được kết quả này, tôi vô cùng biết ơn và bày tỏ lòng kính trọng sâu sắc đối với TS. Trần Quang Minh- người đã tận tình hướng dẫn giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Lãnh đạo Huyện ủy, UBND huyện Tam Dương, các phòng, ban chuyên môn thuộc huyện đã cung cấp những số liệu khách quan giúp tôi đưa ra những phân tích chính xác.

Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè, đồng nghiệp và những người thân trong gia đình đã chia sẻ những khó khăn và thường xuyên động viên tôi trong khi thực hiện luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2014

Tác giả luận văn

Bùi Thị Thủy

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC BẢNG	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4. Những đóng góp mới của luận văn	3
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG NGHIỆP	5
1.1. Cơ cấu kinh tế và cơ cấu kinh tế nông nghiệp	5
1.1.1. Cơ cấu kinh tế	5
1.1.2. Khái niệm kinh tế nông nghiệp	9
1.1.3. Khái niệm về cơ cấu kinh tế nông nghiệp	9
1.1.4. Các bộ phận cấu thành kinh tế nông nghiệp	10
1.2. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	10
1.2.1. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế	10
1.2.2. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	11
1.2.3. Vì sao phải chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	14
1.2.4. Nội dung của chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	16
1.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	21
1.3.1. Điều kiện tự nhiên	21
1.3.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	21
1.3.3. Công nghệ và kỹ thuật	25

1.3.4. Cơ chế, chính sách	25
1.4 . Chỉ tiêu phản ánh hiệu quả chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp.....	27
1.4.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh kết quả, hiệu quả chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	27
1.4.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh hiệu quả tác động của các nhóm nhân tố đến chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	28
1.5. Một số kinh nghiệm thực tiễn về chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	29
1.5.1. Kinh nghiệm của một số nước về chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp	29
1.5.2. Kinh nghiệm chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp ở một số địa phương trong nước	31
1.5.3. Một số bài học kinh nghiệm chung từ thực tiễn các quốc gia và các địa phương	38
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	40
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	40
2.2. Phương pháp nghiên cứu	40
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu , dữ liệu thứ cấp	40
2.2.2 . Phương pháp nghiên cứu tổng hợp, so sánh và phân tích hệ thống ..	41
2.2.3. Phương pháp phân tích tổng hợp các tác động của các nhân tố về thể chế chính trị, kinh tế , môi trường, xã hội và công nghệ	42
2.2.4. Phương pháp định lượng	42
2.2.5. Phương pháp phân tích định tính	43
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu	43
Chương 3. THỰC TRẠNG CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG NGHIỆP HUYỆN TAM DƯƠNG - TỈNH VĨNH PHÚC	45
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Tam Dương	45
3.1.1. Về điều kiện tự nhiên	45
3.1.2. Điều kiện về xã hội	50
3.1.3. Điều kiện kinh tế	52
3.2. Thực trạng cơ cấu kinh tế nông nghiệp	57

3.2.1. Đánh giá tác động của các đặc điểm tự nhiên - kinh tế - xã hội đến cơ cấu kinh tế nông nghiệp của huyện Tam Dương	57
3.2.2. Thực trạng chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp.....	59
3.2.3. Cơ cấu kinh tế theo vùng lãnh thổ	69
3.2.4. Cơ cấu theo thành phần kinh tế	70
3.3. Nhận xét, đánh giá	72
3.3.1. Những kết quả đạt được	72
3.3.2. Hạn chế, bất cập và nguyên nhân	74
Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP THÚC ĐẨY SỰ CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ NÔNG NGHIỆP THEO HƯỚNG HỢP LÝ TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN TAM DƯƠNG TRONG THỜI GIAN TỚI	77
4.1. Một số yếu tố bên ngoài tác động đến phát triển kinh tế - xã hội huyện Tam Dương nói chung và ngành nông nghiệp nói riêng	78
4.1.1. Xu hướng phục hồi sau khủng hoảng và tiếp tục hội nhập quốc tế, khu vực	78
4.1.2. Tiến bộ khoa học công nghệ	79
4.1.3. Thị trường trong nước	79
4.1.4. Tác động của quá trình đô thị hoá, công nghiệp hoá và hiện đại hoá trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc đến sự phát triển kinh tế xã hội của huyện Tam Dương	80
4.2. Quan điểm - Phương hướng và mục tiêu phát triển nông nghiệp.....	80
4.2.1. Quan điểm	80
4.2.2. Phương hướng	83
4.2.3. Mục tiêu	86
4.3. Nội dung chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp huyện Tam Dương theo hướng hợp lý trong thời gian tới.....	86
4.3.1. Chuyển dịch cơ cấu nông nghiệp theo ngành	86
4.3.2. Chuyển dịch cơ cấu nông nghiệp theo vùng, lãnh thổ	88

4.4. Giải pháp thực hiện chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp theo hướng hợp lý của huyện Tam Dương trong thời gian tới	90
4.4.1. Giải pháp về tổ chức sản xuất	90
4.4.2. Giải pháp về thị trường	90
4.4.3. Giải pháp về vốn	93
4.4.4. Giải pháp về ruộng đất	93
4.4.5. Giải pháp áp dụng tiến bộ KHKT vào sản xuất	96
4.4.6. Đầu tư xây dựng phát triển hạ tầng cơ sở phục vụ sản xuất nông nghiệp nông thôn	98
4.4.7. Đẩy mạnh công tác khuyến nông	99
4.4.8. Các giải pháp về cơ chế chính sách	100
4.4.9. Đào tạo, sử dụng hợp lý nguồn nhân lực lao động nông thôn	101
4.4.10. Nâng cao vai trò lãnh đạo của cấp uỷ, chính quyền, các tổ chức đoàn thể tại địa phương và thực hiện sự liên kết giữa nhà nước, nhà nông, nhà khoa học, doanh nghiệp	102
KẾT LUẬN	104
TÀI LIỆU THAM KHẢO	107

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

CNH, HĐH	: Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
HTX	: Hợp tác xã
KHKT	: Khoa học kỹ thuật
KT-XH	: Kinh tế - Xã hội
Sở NN&PTNT	: Sở Nông nghiệp & Phát triển nông thôn
SX	: Sản xuất
SXNN	: Sản xuất nông nghiệp
TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn
KCN	: Khu công nghiệp

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1: Hiện trạng đất đai của huyện chia theo loại đất	48
Bảng 3.2. Dân số lao động Tam Dương giai đoạn 2011-2013	51
Bảng 3.3. Cơ cấu giá trị sản xuất huyện Tam Dương 2011 - 2013	54
Bảng 3.4. Tăng trưởng giá trị sản xuất Tam Dương giai đoạn 2010-2013.....	56
Bảng 3.5a. Giá trị sản xuất nông nghiệp - Lâm nghiệp - Thủy sản Huyện Tam Dương giai đoạn 2011 - 2013.....	60
Bảng 3.5b. Tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất ngành Nông - Lâm nghiệp - Thủy sản huyện Tam Dương giai đoạn 2011 - 2013	61
Bảng 3.5c. Cơ cấu giá trị sản xuất nông nghiệp lâm nghiệp, thủy sản Tam Dương giai đoạn 2010 - 2013	62
Bảng 3.6a. Tình hình phát triển ngành trồng trọt trên địa bàn Huyện giai đoạn 2011 - 2013	64
Bảng 3.6b. Tình hình phát triển ngành chăn nuôi trên địa bàn Huyện giai đoạn 2011 - 2013	66
Bảng 3.7. Giá trị sản xuất ngành lâm nghiệp trên địa bàn Huyện giai đoạn 2011 - 2013	68
Bảng 3.8. Tình hình phát triển ngành thủy sản giai đoạn 2011- 2013	69